

1987 దీపావళి కథల పోటీలకు రూ.700/-లు బహుమతి పొందిన కథ

క్లిష్టం

ఆ చిన్ని ఊరవతల, మిన్నేటికివతల....

వేద మంత్రాల ఘోషను పోలిన అంబారవాల మ్రోతతో, దూది గుట్టలవంటి జలదాల జట్టుల నందుకోను పైకెగిసిపోతున్న వో మ ధూమంలా ఆ గోధూళి సమూహం సాగిపోతూ, వో చిన్ని పాయగా చీలి క్రమేపీ సన్నబడి ఆయింటిముంగిట ఆగిపోయింది.

"అంబా" ప్రీతిగా గోమాత పిలువు!

ప్రతిగా లేగదూడ అరువు!

"రామాలాటీ.... మేఘశ్యామా లాటీ" వో మాతృ గొంతుకి "ఊంగా.... ఊంగా...." వో పసి భాష లో ని పాప కేరింత!

అస్త్రీ కలగలిసి యేకమైన ప్రతినాటిలాగే ఆ నాటి సంభ్యారాగాన్ని కూడా అందంగా ప్రతిబింబిస్తున్నాయి.

అరుబయట నులకమరచంపై పొత్తిళ్ళు సరిజేసి చంకలో ని పసివాళ్ళు వడో బెట్టింది అననూయ.

బుట్టలో తదిపిన కాసంత దాణా తెచ్చి అవు ముందుంది. సగానిక్కోసి ఎండబెట్టిన

దీరకాయముక్కతో దాని వెళ్ళంతా రుద్దసాగింది కృతజ్ఞతతో నో. మూగప్రేమతో నో అపుడప్పుడూ

మార పైకెత్తి ఆమ్మోనే మాసే ఆవు గంగడోలు ఆప్యాయంగా తడిమింది.

తాడు తెంచుకోను సిద్ధపడుతూ పురకలేసున్న లేగదూడ పలుపు విప్పిందామె.

పొడుగు కుమ్ముతూ పాలు తాగుతున్న లేగను చూస్తూ, మంచంపై కేరింతలుకొడుతున్న కొడుకును చూస్తూ గడపలో అలా కూర్చుండి పోయిన అనసూయ బ్రతుకులోని బాధలన్నీ ఆ క్షణం మర్చిపోయేలా పొయిగా అనందంగా నిద్రించింది.

ఇవాళ పాలన్నీ దూడకే పదిలేస్తున్నావేంటి అనసూయా? భర్త రామచంద్రం ఏలుపుతో పులిక్కిపడింది.

రానని మొరాయిస్తున్న దూడను లాక్కొట్టి కట్టిన పొడుగుకట్టి పాలు ఏతకసాగింది.

మనిషికి అపసరమైన, మనసుకదో అనందమైన, చో వింత కబ్బంతో కూడిన సుమధుర సంగీతంతో కురుస్తున్న ఆ పాలధారలు అన్యతంకాని అమృత ధారలైన కీపధారలై బ్రతుకుదారులైనట్టు తోచింది అనసూయకు.

పాలు తీయటం పూర్తిచేసి, ప్రేమగా ఆవు నుడుట తనుంచిన పొడుగు తాలూకూ కుంకుమ ఛాయలపై మెల్లగా మూర్ఛించింది.

తల్లి..... నీ కిడ్నరు బిడ్డలు! కన్నానేకాని మూడు నెల్లకే బిడ్డకు పాలు కరువుచేసిన బలహీనపు తల్లిని! కడుపారా కూడైనా తినలేని బడుగు తల్లిగా గుండెలనిండా మురిపాలు తప్ప పనివాడికి పొలే కొరవడ్డ, అమ్మను! వేసే గరిక పరకలతోనే కడుపేకాదు పొడుగుకూడా నింపుకుని నీ బిడ్డకేకాదు నా బిడ్డకూ ఆధారమైన నీ ఋణం ఎలా తీర్చుకోను?

పాత్రలో పైకి తేలిన పాల నురగలాంటి భావమేదో గుండెలనిండా చోటుచేసుకోగా యింట్లోకి నడిపించామె.

"అనసూయా!" అంతలోనే భర్త ఏలుపుతో బయటికొచ్చింది.

తాము అప్పుచేసిన పళ్ళి పూరి పావుకారు. తమ్ముడు కాంతయ్య కూర్చున్న పున్నాడు మంచంమీది!

"భాగీతాలూకూ డబ్బు పనులుకై వచ్చింది." ఏల్లాళ్ళో భుజంపై వేసుకున్న ఆమె మనసులో భయం చోటుచేసుకుంది.

"కాంతయ్యకు చోట్టుకొట్టెట్టు."

"కాఫీ వేర్చుగాని భాగీ సంగతి తేల్చుముందు! యేదో టి సెటిల్ కావడే తిరిగి రావొద్దన్నాడన్నయ్య."

ఖచ్చితంగా అన్నాడు కాంతయ్య. "ఏం చెయ్యాలి కాంతయ్యా! నాకు మాత్రం అప్పు సంఘటిం యివ్వమోయిపుటికప్పుడు తీరుద్దాం అనుకుంటూనే యేవో బిచ్చం దులు! తిండికి బట్టకే బతుకు కరువైపోతోంది."

"అంటే నీ పుచ్చేకం? కాణ్ణావెళ్ళా బతిమాలి అప్పు తీసుకున్న పాటి పరిస్థితి మర్చిపోయావా?"

"అంతపాటనకు బాబూ.... తల త్రాకట్టు పెట్టయినా మి భాగీ అణా పైసల్లో సహా తీరుస్తాను! మరొక్క నెల రోజులు...."

"అయి మాట యేమేటికామేటిగా వింటూనే వున్నాం! ఆగిన ఆలాంటి నెలలెన్నో.... కానీ కలలో కూడా మా భాగీ పరితేడు అయినా అప్పిచ్చిన అయిదెళ్ళైనా యెవరూరుకుంటారు! అన్నయ్యనలే ఖచ్చితమైన మనిషి అయినదాకా రానివ్వద్దు! వెంటనే.... అంటే చో వారంలోగా అప్పుతీర్చేస్తే సరి... లేదా, తాడోపేడో తేల్చుకోవచ్చిందే

నంటున్నాడు! అపైమీ యివ్వం! అయినా....."

అంటూ ఆరోక్తిలో ఆగిపోయి అంతలోనే మళ్ళీ అన్నాడు "తీర్చే స్కామతే లేనపుడు యే దైత్యంతో అప్పుచేశాచియ్య అది యింత రోటు వడ్డీ మీద?"

చివుక్కుమంది రామచంద్రం మనసు! బదులేమీ యిచ్చలేకపోయాడు.

"ఇదిగో రామచంద్రం, యారోజు సోమవారం.. వచ్చే సోమవారంలోగా డబ్బు చెల్లించక పోయిపో..... ఆపై మి యింటికో చేద్దీ నేనుకాదు.. సరాసరి పూ అన్నయ్య వచ్చి తేల్చుకుంటాడనలు సంగతి! ఆ....."

చరచరా వెళ్ళిపోయాడు కాంతయ్య.

చరాచర జగతూ తల్లక్రిందులైనట్టు నింపింది రామచంద్రానికి. "తీర్చే స్కామతే లేనపుడే దైత్యంతో అప్పుచేశావే?" కాంతయ్య మాట మళ్ళీ మళ్ళీ మనసులో.... బాధ, అపమానం చొకదానితో నొకటి జతకట్టాయి. "అవును.... యే దైత్యంతో ఆ అప్పు చేశాడు తను?" బతువుగా నిశ్చయించాడు.

"ఏటికటికీ కరువు కాటకాల ధాటికాగలేక, పున్న రెండెకరాల పొలం యెన్నడో చెల్లెలి పెళ్ళికోసం అమ్ముడుపోయింది. యింక పనేముందని, బ్రతుకు తెరువేముందని మిగిలిన ఆ గొమ్మగోదా బాధగా, తిండిగంజల గాధగా మారిపోయింది. మరొక్కొక్కొక్క కాలంలోనే, తానూ చో వ్యవసాయి కూటిగా మారనున్న తరుణంలో, తల్లిప్రాణం కాస్త తల్లక్రిందులపటంతో, తమ్మికోలేకపోయాడు తను! నవమాసాలు మోసి కనిపించిన తల్లి మంచంపైబడి చావుబతుకుల్లోవుంటే, చేతిలో చిల్లిగవ్వలేని "వృతిలో, యే వొళ్ళరి పాయం, దొరకని పరిస్థితిలో.... ఆమె వైద్యంకోసం...."

కొడుకునుండి బుణుం తీర్చుకుంటూ తన పాత్ర ఎరమించుకుంటూ ఆ తల్లి యీలోకం నుండే సెలవుతీసుకుంటుంటే ఆ మాతృమూర్తికోసం ఆఖరుసారిగా తను పెట్టాల్సిన కాబీ బర్సులకోసం కర్మకాండలకోసం

అప్పుడు అప్పుడు చేశాడీ అప్పు ఏ దైర్యంతో చేశాడు మరి? కొడుకుగా తను తను బ్రతికేప్పున్నాడన్న దైర్యంతో తనువచ్చిన తల్లికోసం తనువు చాలించిన తల్లికోసం చేశాడు! అంతే! బారమైన రామచంద్రం గుండెలనుండి సరాసరి రెండు కన్నీటి బిందువులు దారకట్టాయి బాధపడకండి! ఆ బగవంతుడున్నాడు! బాధ తనలోనే బద్దపరుస్తూ లేని దైర్యం కనబరుస్తూ అనహాయుడైన భర్త కన్నీర్లు తుడిచింది అనసూయ

వారం రోజులుగా బంధుమిత్రులూ తెల్సినవాళ్ళు అన్ని వూళ్ళూ తిరిగి నిరాశతో తిరిగివచ్చారు. రామచంద్రం వారం దాటి ఆ మర్నాడు ఆ యింటిముంగిట వో కొత్త అడుగులచప్పుడు! రామచంద్రం! ఉలిక్కిపడ్డారు రామచంద్రం వో మనిషితో పాటు తనింటికి వచ్చిన అప్పిచ్చిన పెద్దమనిషి నారాయణను చూసి రండిబాబుగారు రండి మంచం వాళ్ళాడు అప్పునంగతి తెల్లమన్నాడాయన కళ్ళు తేలవేశాడు రామచంద్రం ఈనాడు యిటో అటో తేలందేనే కదిలేదిలేదు గట్టిగా అన్నాడు పెదవులు తడారిపోయాయి గొంతులోనే మాట లాగిపోయాయి రామచంద్రానికి అయిదేళ్ళక్రితం చేసిన అయిదొందల అప్పు వడ్డీతో సహా వెయ్యిదాకా అయిందాకా పెంచు

క్షీరధార

కున్నావో! యిప్పటికీ తీర్చలేకుంటే యింక ఆపై నీవల్లా యేమవుతుంది? నాకేం చెల్లవుతుంది? పల్లకాడు!

ఎన్ని తంటాలుపడ్డా యీ వారంలేగా నావల్ల కాలేదుబాబూ!

నిరసనగా చూశాడా యింక... ఇహ అప్పుచెల్లింజేతా లేదు నీ తీర్పు నాకు తెల్పు! అందుకే అప్పుకిందికి యిదుగో... యీ అప్పునితో లుకుపోతున్నాను అన్నాడతను బాబుగారు గాబరాపడ్డారు రామచంద్రం ఆ ఆవు పాలదారలేబాబూ మా పిల్లాడి కిప్పు దాదారం

అర్కిస్తున్నాడు రామచంద్రం! ససేమిరా అంటున్నాడు ఆ సారాయణ ఇంట్లోంచి అంతా వింటున్న అనసూయ నవనాడుల్లా కుంగిపోయాయి

మా అక్కలాంటి అవునా అప్పుకింది కప్పజేప్పేది? తన బిడ్డ కడుపు నింపుతున్న ఆ తల్లి భుణమిలాగా తాము తీర్చుకునేది? ఏనాటి అనుబంధం దానితో తనకు?

ఏ కట్టు కాన్పల్లివ్వలేని నిరుపేద తండ్రి తన్నుతైంటి కంపుతూ చిన్ననాటినుండి తల్లిలేని పిల్లదూడగా తన అలనాపాలనలో పెరిగిన యీ గో లక్ష్మినే పసుపుకుంకాఅక్రింద మళ్ళూ మాన్యలుగా బావింపమని దీనించి తనతో పంపాడు ఎన్నిబ్రండులున్నా యీ అక్కని మాత్రం తామలక్ష్యం చేయలేదు బిడ్డ తల్లయిన ఆ గో మాత పాలే తన బిడ్డ కావోరం! ఆ లక్ష్మి తమ ఆరోహణం! పొద్దునలేచి ఆ గో ముఖం చూడందే తనేపసి చెయ్యందే

భరించలేకపోతోందామె! చెవులూ చేతులూ కాళ్ళూ ముక్కూ తడుము కుంది బాదగా!

ఈహా! ఆ తల్లిని నిల్చుకోను వెళ్ళ నగ్ననా యెక్కడుంది! ఆ గో లక్ష్మిని మించి మరే సంచదాలేని పేదరాలిగా తనకు?

గోడకి చేరగిలబడి మౌనంగా రోదించసాగింది అనసూయ అనునయంగా ఆమె భుజంపై చేయి వేశాడు తోపలికొచ్చిన రామచంద్రం ఏమంది మన లక్ష్మి మన బాబుకి మరో తల్లి బాల్యంనుండి నా నేనంత! యెలాగంది దాన్ని పంపటం? బావురుముందామె తప్పదు అనసూయ పరువుకన్నా పాశం ముఖ్యంకాదు!

అతింటు అడుగుపెట్టే నాతో పాటిగా అదిక్కడ కాలుపెట్టింది? ది నిన్నానమిక్కడేకాదా? ఆ జన్మాంతం దాని అనుబంధం మనతోనేకాదా? మళ్ళీ రుద్దమైం. అనసూయ కంతం ఆగని దుఃఖంతో

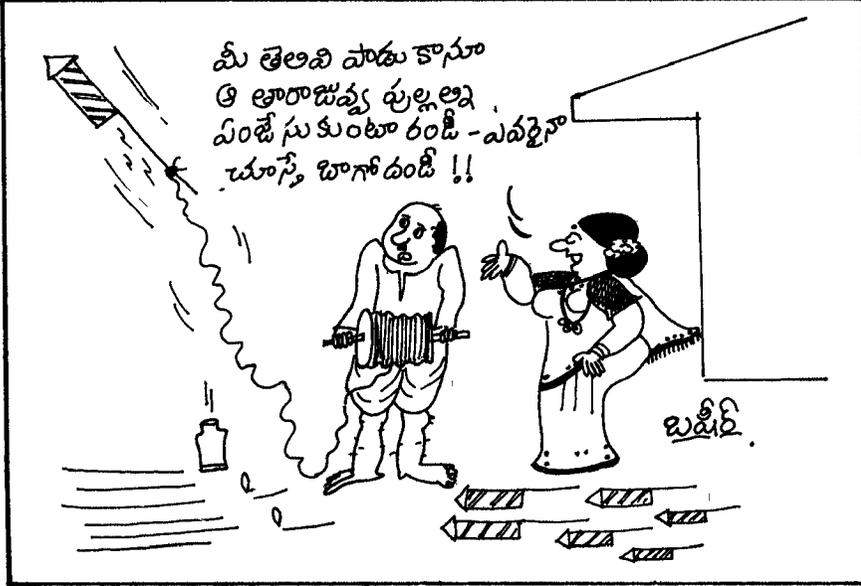
అర్కిగా ఆమె తల నిమిరారు రామచంద్రం సర్దుకో అనసూయ కళ్ళు తుడుచుకో ఆఖరుగా ఆ గో మాతనుకూడా నిల్చుకోలేని పసిబిడ్డ ఆకలికూడా తీర్చుకోలేని దొర్నాగ్నల మౌతున్నాం యేంచేస్తాం? చివరిస్థాయిగా మన లక్ష్మిని కల్లారా చూసుకుందువుగాని రా అవతల ఆయన వేచివున్నాడు

దగ్గుత్తికతో అంటూ అడుగు బయటకువేశాడు రామచంద్రం

ఏమిటయ్యో యింకా అలస్యం? విసుక్కున్నాడు నారాయణ ఆయన కూడా వచ్చిన మనిషి అవు పలువు విప్పి చేతబట్టుకున్నాడు అంతలోనే యింట్లోంచి పరుగున వచ్చింది అనసూయ తడిసిన కుంకుమపూవుల్లాంటి కళ్ళు తుడుచు కుంటూ చేతిలోని కుంకుమభరిణితో అవు ముందునిల్చింది

చివరిసారిగా దాని వెళ్ళంతా నిమిరి అవు నుడుట బొట్టుపెట్టి దండంపెట్టింది అంతా చూస్తున్న నారాయణ హతాత్తుగా వెళ్ళంగలో ఆమెను సమీపించాడు మళ్ళీమళ్ళీ ఆమె ముఖంలోకి చూశాడు ను నువ్వు ఆనాటి ఆమెవికదూ? అకన్నాత్తుగా వో మూణ్ణిల్లక్రితం నాటి సంమటన జ్ఞాపకమొచ్చిందాయనకు

మరి పల్లెకాని పట్టుకాని ఆ పూరి నుండి బయల్దేరిన వో ప్రైవేటు బస్సు కదిలిన కాసేపటికి వో పసిబిడ్డ మేల్కొన్నాడు చిన్నపాటి యేడ్పురాగంతో అది గమనించిన ఆమె బుట్టలోని పాలసీసా నందుకుని దాన్ని చుట్టిన ప్లాస్టిక్ కవర్ విప్పబోయింది వెళ్ళసారిగా పూపేసిన బస్సు కుదుపుతో వెళ్ళోని పిల్లడు కిందపడకుండా పట్టుకోబోయే తొందరలో

చేతిలోని పాలనని క్రిందపడి భళ్ళుమని బద్దలై పోయిందామెక్కళ్ళనీళ్ళు మళ్ళించగా!

ఎలా? యిప్పుడెలా? బాబులేచాడు! ఆకలి వేస్తుండోచ్చు! అదేవనిగా నిద్రపోతూ పాలు తాగలేదు పొద్దుటకూడా! నిద్రట్టే అలాగే తీసుకొచ్చేకాసు బాగా యేడుస్తున్నాడు యేడుమొహంతో అందామె

పిల్లాడి యేడుపుకంటే ఆకలికంటే యేక్కువా? సీసాపాతేపోయింది నిండా కొంగుకప్పుకొని పాలుపట్టకూడదూ?

ఎవరో పెద్దానిద అన్నదానికి యెళ్ళబద్దరామె మొహం

ఈ అమ్మాయి నా చెల్లిలు! యింకాపెళ్లే కలయి యీ పిల్లాడు నా కొడుకు పెద్దమ్మా! పూళ్ళో అన్నత్రితో పోలియో మందయి పోవటంతో పిల్లాడికి గడుపు దాటి పోతుందని టౌన్ కెళ్ళి వేయించుకు రావోచ్చని నా చెల్లి బయల్దేరింది వో పనిబడి వెళ్ళున్న నా వెంట! జ్వరంగా వుండి నా బాధ్య రాతేపోవటంతో యిలా జరిగింది!

ఈయనో నాన్నా పూరుకో అంటూ పిల్లాణ్ణో పక్క సమదాయిస్తూనే సమాదానం చెప్పాదామె పక్కన కూర్చున్నాయన

అంతకంతకూ అధికమౌతున్న ఆ పనివాడి రోదనంతోనే వో స్నేహితుడైంది బస్సు

బస్సు చోరునూ జనం చూడమంటే తీరునూ మించి వెన్నెస్తుంది పిల్లాడి ఆకలి పోతే

ఎందుకొచ్చిన బాదరా బగవంతుడా! ఇంట్లూ నేదన పడిపోతుందా అమ్మాయి

ఒకే బాబూ కాస్త ఆగరా పిల్లాణ్ణోతు కుంటూ చెప్పికోదుతూ, ఎలాగో వోపిక పట్టాలి! వచ్చినంత సేపట్టే టౌన్లో వుంటాం! అటు పిల్లాణ్ణో యిటు చెల్లితో యేక కాలంలో సమాదాన పరుస్తున్నారా తండ్రి

క్షణ క్షణం వేగం దూరం కొల్చుకుంటున్న వాళ్ళ ఆశల్ని కూల్చుతున్నట్టుగా హడావుడిగా బస్సాగి పోయింది

ఆ నిశ్శబ్దంలో యిప్పుడా పనివాడి రోదనం రోదని నంటుకోంది

వివేచనామాన్యతో కాసేపు రిపేరు చేసి ప్రీపేరు కాలేదని యీ సర్వీసు నడవదని మరోటి వచ్చేదాకా అగాలని చెప్పటంతో కుప్పకూలినంత వనయింది ముఖ్యంగా అన్నా వెల్లిళ్ళకి! -

పిల్లాడి యేడుపాగటం లేదు!

ఆగటం ఆగటం పూరు దాటి నట్టనడి అడవిలోనే అగాలా యీ పాడు బస్సు కన్నీళ్ళాగ లేదా చెల్లికి

కిందికి దిగి చెట్టు పట్టా చూపారు! బుజమ్మిదేసుకు పూపారు! మంచినీళ్ళు తాపారు! ఊహా! లాభం లేకపోయింది

పెద్దపులు తడుపుకుంటూ దేని కోసమో తడుముకుంటూ గుక్కపట్టి యేడుస్తున్నాడు పనివాడు

ఆ తండ్రి జేబు నిండా నోట్లున్నాయి!

పిల్లాడి కడుపు నిండా ఆకలి వుంది!

ఆ స్థితిలో ఆయన కన్పించింది ఆ నోట్లన్నీ పోయినారేపిల్లాడి ఆకలి యేడుపూ పోతే చాలని! దిక్కుతో చక నాల్గు దిక్కులకు చూస్తున్నారా యిద్దరూ బిక్క మొహాలే!

ఆకలి తీరనంతవరకూ పంట్లో వోపెకున్నంత వరకూ యేడుస్తాడు! అలా యేడ్చి యేడ్చి ఆపై యేపనో భాధు పిల్లాడు? దిగులుగా వుండి వాళ్ళకి

దొక్క రిగరేసు అయినపేదూ, రాజాను నీతనంతోకి దిగుతూ కూడా అలా యేడుస్తూనే వున్నారా చంబాడు

ఎం చెయ్యాలి? బాదగా భయంగా యేన్నడూ తలోంచని దీనావస్థలోకి దిగిపోతూ నీళ్ళు నిండిన కళ్ళని కూడా ధాచుకోలేక నిస్పృహయంగా చూస్తున్నారా తండ్రి అంతలోనే

ఏమంది అన్న పిలుపు విన్నించి తిరిగి చూశాడు అందాకా బస్సులో తమ ముందు సీట్లో వో చంటి పిల్లాడితో కూర్చున్న అడమనిషి అమె

వో చెట్టు కింద పర్చి వున్న టవల్లో కాళ్ళూ చెతులాడీస్తూ అడుకుంటున్నామె పిల్లాడు

మీ బాబు నిద్రవ్వండి! అడిగింది,

ఎంత వేసాడి వున్నాడో, మరెంత టెన్షన్ బరించి వున్నాడో గాని, రక్కున ఆమె చేతికొందించాడు బాబుని

అప్యాయంగా ఆ పిల్లాణ్ణుండుకున్న ఆమె కదిలిపోయిందట నుండి.

గట్టిగా మెల్లగా... పిన్న మూఖ్యంగా బాబు యేడుపు వో చెట్టు చాటుగా అగిపోయినట్టునిం చింది

అలవోకగా అటు చూశాడాయన!

ఒళ్ళో వుంచుకున్న బిడ్డ చుట్టూ పైట కొంగు నిండుగా కప్పుకొని కూర్చుని వున్న ఆమె కన్పించి దతడికి లీలగా బరుగుతున్నదర్శం చేసుకున్నాడు

అ క్షణంలో ఆయన కన్పించింది అందని శిఖరా లండుకున్నట్టుగా!

మరి కాసేపటికి తిరిగి చ్చిన ఆమె చేతుల్లో ఆకలి ఆరాటం అలసట తీరిన బాబు అడమరచి హాయిగా నిద్రీస్తూ కన్పించాడు

ఎంతో రిలీఫ్ గా పిల్లాడు అమె వేపు చూశాడా తండ్రి కట్టు బొట్టు తీరు చూస్తే కడు పేదరాలా వుంది

బాబునిచ్చి వెనుదిరిగి వెళుతున్న ఆమె మద్దేశించి అన్నాడాయన

నువ్వెవరో గాని పూహించని వుపకారం చేసిన నీ మేలు మర్చిపోలేను! ఇదిగో చూడమ్మా ఫరవాలేదు యీ డబ్బు నీ దగ్గరుంచు

అడవైంతుండో అమె చూడలేదు

నేలచూపుల్లోనే యిలా అంది చిన్నగా

చిన్నికృష్ణుడికి వెన్నపెట్టిన ఒక్కనాటి కాదు కాదు వెళ్ళిపోతూ యకోదమ్మతల్లి మనసుకైనా వెలకట్టగలరా బాబుగారు

నిదుతరుడయ్యాడతను!

అమె అనసూయ! ఆయనే నారాయణ!

అమ్మా! నువ్వు అనసూయా సన్నగా పడికింది నారాయణ కంఠం

నీటిలో పడవుండో చ్చుగాని పడవలో నీరుండరా దన్నట్టు మనిషికి డబ్బుండో చ్చుగాని డబ్బుకోసం మనిమండరాదని అనాడే నీ మాటతో గ్రహించాల్సింది! అలస్యమైందమ్మా! నన్ను మన్నించు!

అంటూ వెనుదిరిగి వెళ్ళిపోయాడు నారాయణ ఆ యింటిముంగిటి నిలిచి అనందంగా తలూపుతున్న గోమాత పాదదూళి క్రిందపడి నలిగిపోయాయి నారాయణ చించిపారేసిన తీరని అప్పు తాలూకూ కాగితం ముక్కలన్నీ!

